

MFF:s insamlingspolicy av föremål till samlingarna

1. MFF bildades 1906 och har sedan dess tagit emot varierande föremål från privatpersoner och företag. MFF:s nuvarande samling består bland annat av äldre hantverksredskap och verktyg, föremål från självhushållets tid, lokal sjöfarts-historia, äldre jordbruksredskap och arkeologiska fynd. Numera är föreningen restriktiv till att ta emot gåvor, beroende på platsbrist.
2. MFF vill genom sina samlingar främja bygdens kulturarv och bevara och vårda föremål från olika tidsåldrar. Det är viktigt att föremålen har anknytning till landskapet Medelpad. Utvalda föremål visas periodvis upp i utställningar för reflektion och kunskapsdelning.
3. Föreningen vill prioritera föremål som rör äldre hantverk. Föreningen skall dock vara öppen för det helt oväntade, om insamlat föremål gör att målen med föreningens insamling kan uppfyllas. Äldre snickeriverktyg, jordbruksredskap, smidesverktyg och linbearbetningsredskap behöver vi däremot inte samla in mer av.
4. Föreningen samlar in föremål passivt genom gåvor från allmänheten. Föreningen vill även samla in berättelser aktivt med till exempel intervjuer och uppsökande dokumentation. Föreningen köper inte in föremål.
5. Insamlingen ska organiseras inom föreningen i första hand genom verksamhetsansvarige eller annan av styrelsen utsedd person. Styrelsen ska besluta om alla nyförvärv. Detta innebär att i vissa fall kan styrelsen besluta att frågan ska tas upp på årsmötet om nyförvärvet i hög grad påverkar verksamheten ekonomiskt eller arbetsmässigt.
6. I insamlingspolicyn ska också riktlinjer för gallring tas med. Insamlingsplanen ska vara en del av eller en bilaga till föreningens verksamhetsplan och beslutas på årsmötet.
7. Föreningen tar inte emot föremål som deponeras i obegränsad tid. Däremot kan föreningen tänka sig att låna in enstaka föremål för kortare tidsperiod.
8. Om gåvor måste skickas per post informeras givaren om vår insamlingspolicy i förväg och samtidigt skickas ett gåvodokument till givaren, som skriver under det och skickar det åter till MFF tillsammans med det skänkta föremålet.
9. Vad som ska hända med samlingen vid en eventuell upplösning av föreningen ska

definieras i stadgarna. Insamlingspolicyn bör diskuteras på ett föreningsmöte och beslutas vid ett årsmöte så att så många som möjligt i föreningen kan påverka den. Policyn ska vara ett stöd, inte ett regelverk.

Bilaga 1: Speciella föremål.

Bilaga 1

Speciella föremål

Fornfynd. I föreningens samling kan fornlämningar ingå. Fornfynd är föremål som saknar ägare när de hittas och som påträffas i eller vid en fornlämning och har samband med denna, eller påträffas under andra omständigheter och kan antas vara från tiden före år 1850. (Kulturmiljölagen 1988:950). Länsstyrelsen har intresse av information om hembygdsföreningarnas fornfynd i de fall där fyndomständigheter är välkända. Föreningen uppger typ av fornfynd, plats, tidpunkt och omständigheter vid anträffandet och skickar med bilddokumentation. När föreningen kontaktar länsstyrelsen ges myndigheten en möjlighet att registrera fornfyndet som en fyndplats i Riksantikvarieämbetets kulturmiljöregister. I förlängningen stärks kunskapsuppbyggnaden om länets historia.

Kyrkliga föremål. Föremål med en kyrklig bakgrund kan vara skyddade enligt kulturmiljölagens 4 kapitel Kyrkliga kulturminnen (se kulturmiljölagen 1988:950), särskilt om föremålen kommer från en kyrka som uppförts före 1939 och som ägs eller har ägts av Svenska kyrkan. Om föreningen har föremål som kommer från en kyrka och det finns oklarheter kring vem som är ägare till dem, kan det vara skäl att kontakta länsstyrelsen och berörd församling för samråd och bedömning. I vissa fall behövs länsstyrelsens tillstånd för att gallra. Oavsett ägarfrågan kan en förening gärna kontakta berörd församling för att informera om förekomsten av och bidra till kunskap om föremål med kyrklig bakgrund. I de fall där det är känt att församlingen är ägare av föremålen och församlingen har deponerat de kyrkliga föremålen hos en hembygdsförening, är det inte tillåtet att flytta på eller förändra förvaringen för dem utan tillstånd från församling och länsstyrelse. Ett tydligt depositionsavtal ska finnas eller skrivas ifall det saknas. Alla depositioner ska vårdas på samma sätt som eget material.

Nationella minoriteter. Det är viktigt att Sveriges nationella minoriteters kulturarv finns representerat och synliggörs i olika samlingar. Samers, romers, judars, sverigefinnars och tornedalingars historia, platser och berättelser är del av många

bygdens historia.

Mänskliga kvarlevor. Riksantikvarieämbetet definierar en mänsklig kvarleva som allt som ”en gång tillhört en människokropp. Även bearbetade kvarlevor, som föremål är tillverkade av, eller med delar av till exempel ben eller hår, räknas som mänskliga kvarlevor. Här innefattas också konst och konsthantverk som på olika sätt innehåller mänskliga kvarlevor, till exempel i form av kroppsvätskor eller hår”. Vid förvaltning av mänskliga kvarlevor, använd Riksantikvarieämbetets handledning God samlingsförvaltning: stöd i hantering av mänskliga kvarlevor i museisamlingar (2000). För återlämningsfrågor finns handledningen God samlingsförvaltning: stöd för museer i återlämnandeärenden (2020).

Vapen. Vapen såsom mynningsladdare, pistoler och bössor kan hanteras av föreningarna förutsatt att de är obrukbara. Modernare vapen som laddas med patroner och dylikt ska vara inlåsta i säkerhetsskåp och registrerade hos Polismyndigheten. För mera information, se vapenlagen (1996:67) och vid frågor kontakta Polismyndigheten.

Hälsoskadliga föremål. Vissa föremål kan till exempel vara tillverkade av ohälsosamma material, blivit konserverade i hälsoskadliga kemikalier eller vara besprutade med bekämpningsmedel mot skadedjur. Föremålskategorier som kräver extra vaksamhet vid hantering är till exempel apoteks- och naturaliesamlingar, skinn- och pälsföremål, föremål innehållande bly eller textilier behandlade med äldre malmedel. Maskiner med olja och bränslen kan behöva tappas ur om de står obrukade. Riksantikvarieämbetet har tagit fram information och utbildningsmaterial som kan fungera som stöd i arbetet med sådana föremål, se deras hemsida och sidorna Riskhantering och katastrofberedskap.